

— GİRİŞ —

Bu özet; Ulaştırma İşçileri Birliği (T.W.U) tarafından 1972 yılında Uçak Dispeçeri ve Hava Emniyeti Rapor ve Analizi adı altında, bizim Hava-İş Sendikasının da üye olduğu kuruluşun iki cilt ve 328 sayfalık yayınından çok kısa bir şekilde kaleme alınmıştır.

Bu özette geçen her olay, yer, zaman ve sayılar kitapta aynen yer almış olup, ilave olan her husus, çevirmenin notu (ÇN) işaretiyle belirlenmiştir.

İnsan hayatını ortaya koyan ya da taşıyan her kuruluş %100 emniyeti sağlamadan işe başlamaz ise de, bu %100'den feragati gerektiren teknik, ekonomik veyahutta modern işletmecilik gereği anlayış ve uygulama güçlükleri, bizim de bazı bölümlerden feragat etmemizi gerektirdi.

Her hava ulaşım işletmecisi ve uçuş personelinin bir tek satır atlamadan okuması gereken bu eser, var olmak ile yok olmanın, sebep - sonuç örnekleme ile dile getirilmiş uluslararası öneme haiz bir rapordur, (ÇN)

— TANITMA —

Bu rapor, temelde bir tartışmadır; iki önerinin tartışılması. Birincisi, Hava Taşımacıları Birliği'nin (A.T.A.) teklifi olan, bacadan bacağa Dispeçer Uçuş Kontrol Sistemi'nin geliştirilmesi ve ikincisi de bizim önerimiz olan ve Dispeçer İlişkili Kazaları önlemede daha etkili kalmaktır.

Bu rapor sonucu Ulaştırma İşçileri Birliği (T.W.U) şuna inanmıştır ki, NTSB (National Transportation Safety Board) kaza raporlarına göre, Uçak Dispeçeri çalıştırma gereği ve işletme kontrolünün, ulusal sertifikalı uçak dispeçerleri ile mümkün olduğu kadar çok, o ülkede hava yollarının ulaşım bölgelerine dağılmasının tartışmasız kanıtıdır.

Buradaki bilgiler üstelik Uçak Dispeçerinin eğitim gereğini zorunlu bir ihtiyaç olarak işaret etmekte ve DİSPEÇER İLİŞKİLİ KAZALAR'ın sebep - sonuçlarını belgelemektedir.

Bu rapor ayrıca FAA ve NTSB'un Uçak Dispeçerinin malzeme, yöntem ve iş yükünün incelenmesi ihtiyacı ile DİSPEÇER İLİŞKİLİ KAZALAR'ı en az'a indirip kontrol görevini, temel çalışmaları arasında temin etmesini sağlama amacını belirtir.

— İNCELEME GEREĞİ —

Bu gerek, İşletme Kontrol/Dispeçer Uçuş Kontrol Sistemi'nin derinlemesine incelenmesi, (Air Transportation Association) ATA'nın 29 EYL 1972'de Uçak Dispeçeri ihtiyacının FAR böl 121'de gösterildiği şekilde düzenlenmesi için yaptığı teklif ile ortaya çıkmıştır.

ATA'nın bu teklifinde İşletme Kontrol ve Dispeçer fonksiyonunun, kuruluşundan bu yana çok değiştiği görüşü savunuluyordu. Dahası da «EMNİYET faktörünün havacılık ve elektronik bilimi, gelişmiş modern uçak dizaynı ve ilerleyen hava trafik kontrol sistemi karşısında işletme kontrol ve Dispeçer fonksiyonunun kalmadığı» görüşüne de yer verdiler. Birçok fırsatta da «Dispeçer'in fonksiyonu şimdi, öncelikle önemli olan uçuş öncesi hazırlığı ve teçhizat-insan gücü organizesi ile uçak iniş-kalkış mesajını monite (iletme ve kullanma) etmektedir.» demekten kaçınmadılar. Üstelik «Uçuş öncesi planlama, koordinasyon ve yolcu rahatlığı ile uçak ve insan gücü utilizasyonu (kullanım) ilgilendiren kararlar, giderek artan bir şekilde seçilecek uçuş yolu gibi Dispeçer'in asli görevlerinden de öncelik kazanmıştır» demişlerdir.

Sonuç olarak (Supplemental Carriers) ticari kargo taşımacılarının yaptıkları gibi, FAR'da yapılacak bir değişiklik

Bu kitaba çeviri ile yaptığım katkı.